

SLOADO LETNO POROČILO 2023

Ljubljana, 21.02.2024

Ali doping res sodi med »mehke« zadeve športa?

Slovenska antidoping organizacija je deseto obletnico svojega delovanja zaznamovala z zanimivo Protidopinško konferenco, kjer je v aktivni razpravi mnogih deležnikov in vrhunskih športnikov pregledala opravljeno delo in pogled usmerila v prihodnost ene od najmanjših organizacij v Evropi. Deset let je kratko obdobje za razvoj in dolgo za pregled uspešnega dela.

Ponosni smo na opravljeno desetletno delo, saj nam je v tem času uspelo:

- postaviti doping na slovenski športni zemljevid in to predvsem na način, da to ni več tabu tema, temveč, da se ga slovenski športniki zavedajo in se o nevarnostih odkrito pogovarjajo;
- vzpostaviti model in način ozaveščanja in izobraževanja, ki se je uvrstilo na vrh naših prioritet in preko katerega se športniki spoznavajo s protidopinškim testiranjem. Vsi registrirani športniki starejši od 14 let se z nevarnostmi dopinga srečujejo v spletnem izobraževanju;
- da ima SLOADO do sedaj največ opravljenih spletnih izobraževanj na platformi ADEL (WADA);
- program testiranja dvigniti na nivo uspešnih športnih nacij, saj je potrebno vrhunskim športnikom zagotoviti okolje, kjer bodo zaščiteni pred nepravilnostmi na treningih in nacionalnih ter mednarodnih tekmovanjih;
- smo prva organizacija, ki administracijo na testiranjih izvajamo s pomočjo Adamsove aplikacije DCO Central. Ne samo da je ekološka, brez papirja, je sestavni del globalnega spletnega orodja ADAMS;
- povečati program testiranj za skoraj 3x, kar je v primerjavi s podatki v regiji bistveno več od ostalih NADO;
- postati soustanovitelj in aktivni član združenja centralno evropskih držav CEADO, kar pozitivno vpliva na možnost učinkovitega sodelovanja s sosednjimi državam v regiji;
- usmerjati testiranja na osnovi predhodnega zbiranja informacij, analize in preiskav, ter sodelovanja z organi pregona;
- Nacionalni protidopinški program izvajati profesionalno in učinkovito na način, da smo formalno prejeli potrditev WADE o naši skladnosti s Svetovnim protidopinškim kodeksom (WADA Audit);
- vzpostaviti neodvisen disciplinski postopek s pravnimi, medicinskimi in športnimi strokovnjaki, ki sodelujejo v senatih Disciplinske komisije in Pritožbenega organa.

Kljub stalnemu prizadevanju, pa nam ni uspelo urediti ustreznega statusa organizacije in posledično njenega financiranja. SLOADO je edina organizacija v Evropi, ki za nacionalni protidopinški program prejema javna sredstva le za pokrivanje materialnih stroškov doping kontrol. SLOADO ne prejema javnih sredstev za delovanje, stroške poslovnih prostorov in plač delavcev. Zaradi tega je zaposlena le ena oseba, ostali strokovni sodelavci pa imajo različne oblike pogodbenega razmerja (SP ali podjemna pogodba). V dogovoru z pristojnim ministrstvom, je bilo iz Zakona o športu izvzeto področje preprečevanja dopinga z namenom, da se sprejme poseben protidopinški zakon, ki bi uveljavil status in primerno ureditev pogojev za delovanje nacionalne protidopinške organizacije. Predlog zakona je bil pripravljen že leta 2013, a žal še ni bilo ustrezne politične volje za njegovo obravnavo.

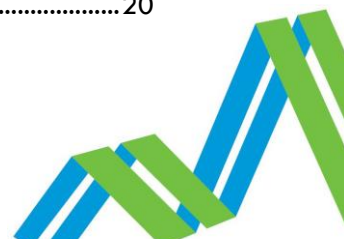
Glavni namen svetovnega programa je varovanje in zaščita zdravja, poštenosti in enakopravnosti športnikov. Težko bi temu poslanstvu in zavezi rekli »mehka« zadeva športa.

Janko Dvoršak
direktor

Kazalo

PODROČJA DELOVANJA SLOADO	4
01 KONTROLA DOPINGA	5
01.1 NACIONALNI PROGRAM TESTIRANJ	5
01.1.1 Testiranja na tekmovanjih	5
01.1.2 Testiranja izven tekmovanj.....	6
01.1.3 Nacionalna registrirna skupina za testiranje – NRTP in skupina za testiranje - TP	7
01.1.4 Dodatne analize	7
01.1.5 Biološki potni list (ABP).....	7
01.1.6 Pregled števila odvzetih vzorcev slovenskim športnikom v letu 2023	8
01.1.7 Pregled števila odvzetih vzorcev v nacionalnem programu med leti 2013 in 2023	8
01.2 PROGRAM TESTIRANJ PO NAROČILU.....	9
02 UPRAVLJANJE Z REZULTATI	10
02.1 DISCIPLINSKI POSTOPKI	10
02.2 NAPAKE V PROGRAMU POSREDOVANJA LOKACIJ	10
03 PREISKAVE.....	11
04 TERAPEVTSKE IZJEME.....	12
05 PREVENTIVNI PROGRAMI	13
05.1 PROGRAMI ZA OTROKE MED 6 IN 14LETOM STAROSTI	13
05.2 PROGRAMI ZA ŠPORTNIKE NAD 14LETOM STAROSTI	14
05.2.1 E- IZOBRAŽEVANJE.....	14
05.2.2 PREDAVANJA	15
05.2.3 OZAVEŠČANJA.....	15
05.3 PROGRAMI ZA SPREMLJEVALNO OSEBJE ŠPORTNIKOV	15
05.3.1 E-IZOBRAŽEVANJE	15
05.3.2 PREDAVANJA	16
05.4 DRUGI PROGRAMI.....	16
05.5 INFORMIRANJE	17
05.6 PLAY TRUE DAY – Dan čistega športa – 14. april.....	17
06 USPOSABLJANJE IN LICENCIRANJE	18
07 MEDNARODNI PROJEKTI	18
08 SVETOVANJE.....	18
09 FINANČNO POROČILO	19
09.01 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV OD 1.1.2023 DO 31.12.2023	19
09.01.1 PRIHODKI.....	19
09.01.2 ODHODKI.....	20
09.02 POJASNILA K BILANCI STANJA NA DAN 31.12.2023.....	20

PODROČJA DELOVANJA SLOADO

Poslanstvo SLOADO je varovanje integritete športa z vzpostavljanjem okolja, ki promovira in krepi šport brez dopinga ter omogočanje slovenskim športnikom, da trenirajo in tekmujejo v poštenem okolju. Ker pa se prepovedanih snovi ne poslužujejo le vrhunski športniki, SLOADO idejo o čistem športu v prvi vrsti širi med mlade športnike, z različnimi programi in kampanjami pa tudi med rekreativne športnike, študente ustreznih smeri, zdravnike in ostalo medicinsko osebje in celotno športno javnost.

Vsa področja delovanja, ki sestavljajo Nacionalni program preprečevanja dopinga v športu, so zato razmeroma obsežna ter vključujejo vse programske sklope, ki jih predvideva Svetovni protidopinški Kodeks (Kodeks) in so za protidopinške organizacije obvezna. Programi se letno dopolnjujejo in nadgrajujejo ter prilagajajo zahtevam Svetovnega protidopinškega programa, s čimer SLOADO zagotavlja skladnost Slovenije s Kodeksom.

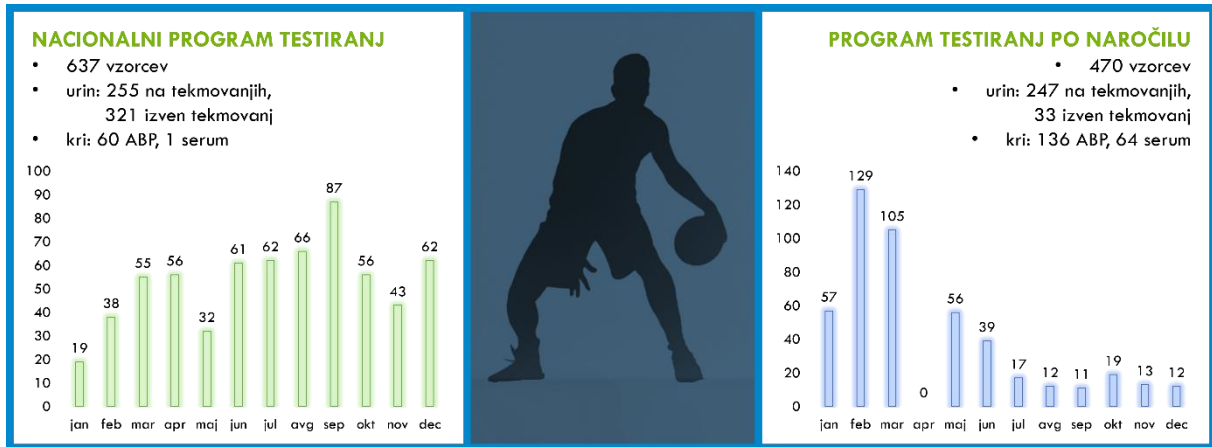
S skladnostjo Nacionalnega programa SLOADO zagotavlja slovenskim športnikom neovirano sodelovanje na tekmovanjih mednarodnega nivoja

Slika 1: Področja delovanja SLOADO

01 KONTROLA DOPINGA

SLOADO izvaja testiranja v sklopu lastnega nacionalnega programa in po naročilu drugih organizacij, kot so mednarodne športne zveze, NADO drugih držav in organizacijski komiteji velikih športnih prireditev v Sloveniji.

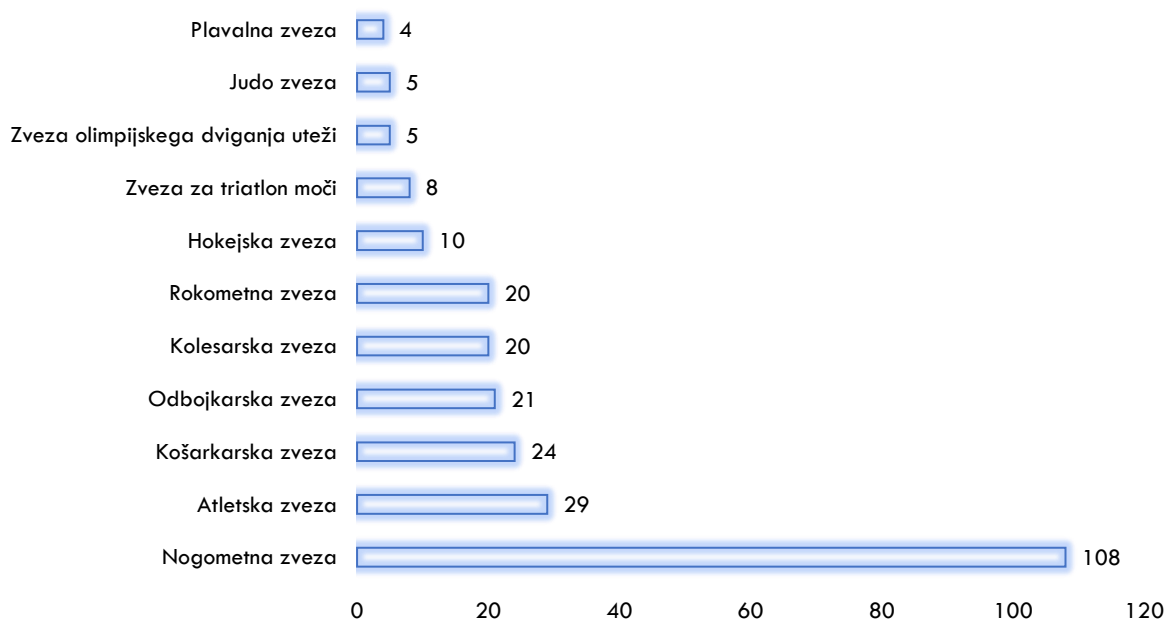
Graf 1: Pregled vseh izvedenih testiranj SLOADO v 2023

01.1 NACIONALNI PROGRAM TESTIRANJ

01.1.1 Testiranja na tekmovanjih

5

V letu 2023 je program testiranja potekal na tekmovanjih **12** nacionalnih panožnih športnih zvez, pri čemer je bil program testiranja z nekaterimi zvezami izveden ob njihovem sofinanciranju, ostala testiranja pa so bila financirana s strani SLOADO. Skupno je bilo odvzetih **255** vzorcev.

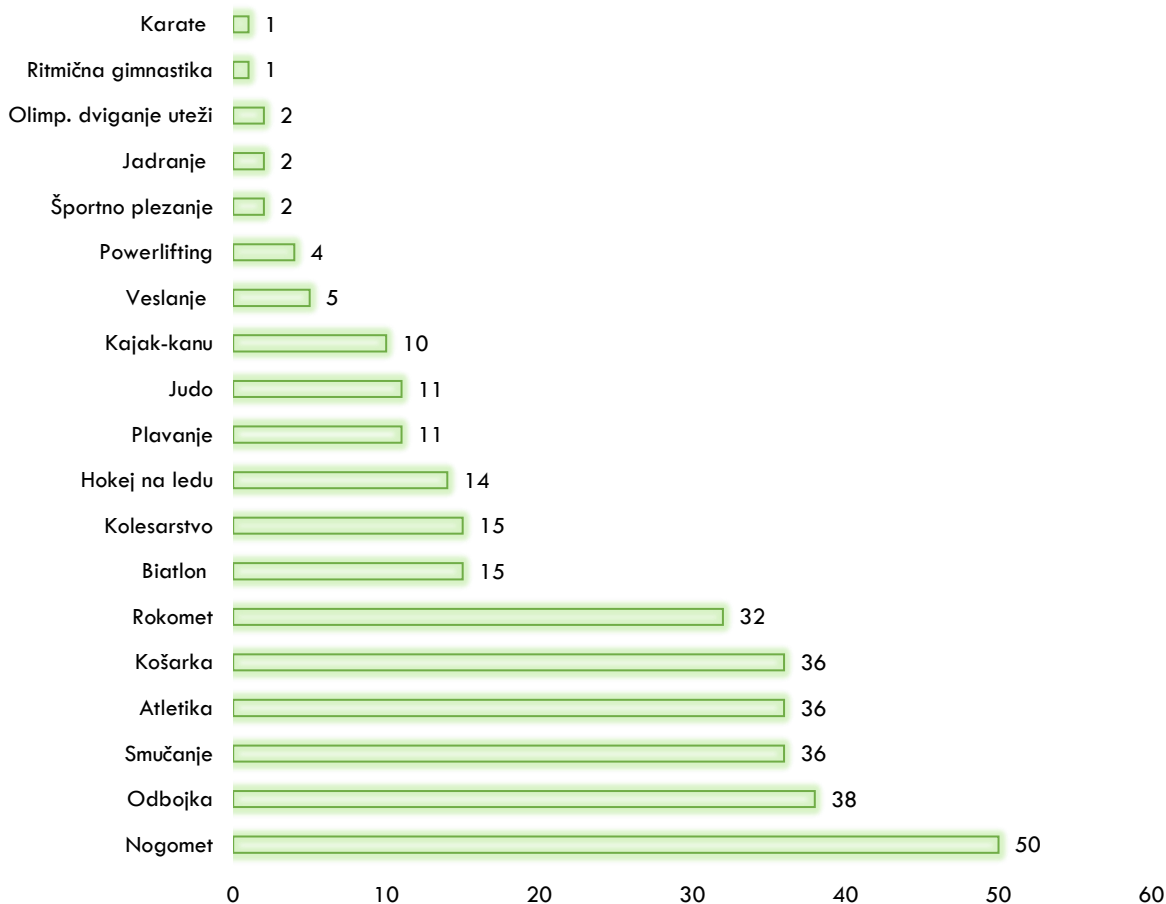

Graf 2: Program testiranja na tekmovanjih nacionalnih panožnih športnih zvez

01.1.2 Testiranja izven tekmovanj

60% nacionalnega programa v letu 2023 predstavljajo testiranja izven tekmovanj, kar je za 8% več kot v preteklem letu. S tem povečujemo svojo nepredvidljivost in optimiziramo izbor športnikov in čas testiranj.

Skupno je bilo odvzetih **321** urinskih vzorcev in **61** krvnih vzorcev v **19** športih v Sloveniji.

Graf 3: Program testiranj izven tekmovanj glede na število odvzetih urinskih vzorcev

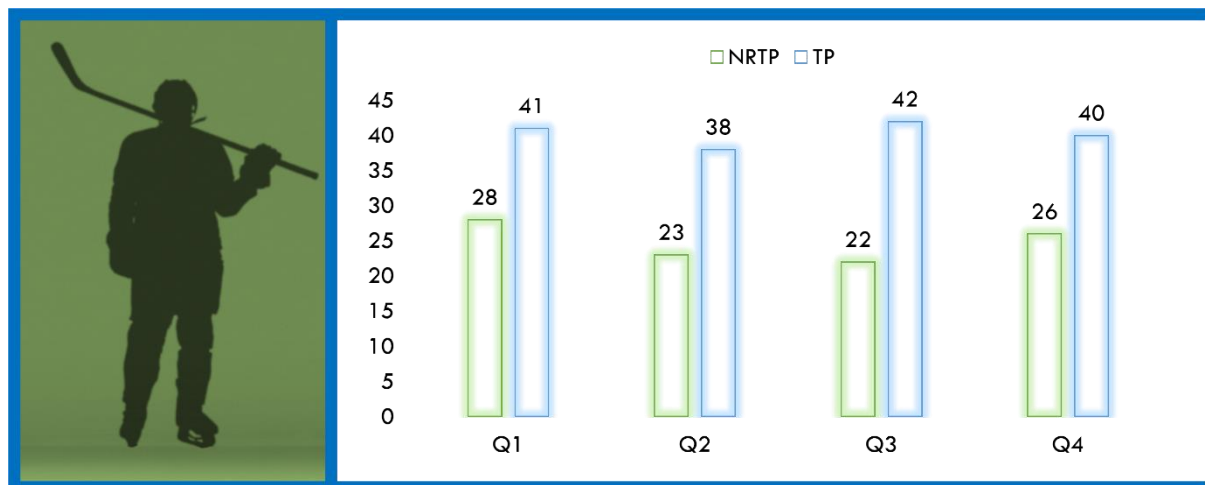
Skladno z usmeritvami Svetovnega protidopinškega programa, ki temelji na Kodeksu 2021, SLOADO na vseh testiranjih članskih kategorij način izbora športnikov za testiranje usmerja s predhodnimi pripravami, ki temeljijo na zbiranju podatkov in informacij, njihovih analiz in spremljanja športnikovih rezultatov. To je eden od ukrepov, ki jih WADA uvaja v testne programe, s katerim želi optimizirati testni program in njegovo učinkovitost.

V kolikor se testiranja izvajajo v mladinskih kategorijah, se pri izboru športnikov uporablja naključni izbor s pomočjo žreba.

01.1.3 Nacionalna registrirna skupina za testiranje – NRTP in skupina za testiranje - TP

Testiranja izven tekmovanj se izvajajo na športnikih, ki so v nacionalno registrirno skupino za testiranje (NRTP) vključeni na podlagi za to pripravljenih kriterijev, ki so opredeljeni v Kodeksu.

Graf 4: Število športnikov v NRTP in TP po četrtoletjih leta 2023

Praktično enake kriterije izpolnjujejo tudi športniki, ki so uvrščeni v skupino za testiranje (TP), s tem, da za njih veljajo bolj mile sankcije v primeru kršitev. Na podlagi obeh skupin (NRTP in TP) lahko SLOADO vključi v testni program večje število perspektivnih športnikov.

SLOADO skozi četrtoletja sledi zastavljeni strategiji izbora športnikov, ki upošteva dejavnike tveganja na doping, koledar velikih športnih prireditev in pogojev, ki jih postavljajo Mednarodni protidopinški kodeksi in njemu podrejeni dokumenti. Spremljajo se tudi športni dosežki vseh vključenih športnikov.

01.1.4 Dodatne analize

Dodatne analize vzorcev SLOADO izvaja v skladu s Tehničnim dokumentom za specifične športne analize (TDSSA). Dokument zagotavlja, da se v določenih športih/disciplinah vzorce dodatno analizira na izbrane prepovedane snovi, za katere je večja verjetnost, da se zlorabljajo, ter določa minimalno število takih analiz. TDSSA za vsak šport ali disciplino določa minimalna raven analize (MLA) za prepovedane snovi in postopke, izražene kot odstotek skupnega števila upravičenih testov in temelji na fiziološki oceni tveganja za ta šport ali disciplino.

V letu 2023 je SLOADO v sklopu nacionalnega programa testiranja izvedla **93** dodatnih analiz na ESA (snovi, ki vzpodbujajo eritropoezo) ter **59** na GHRF (sproščujoče faktorje ravnega hormona).

01.1.5 Biološki potni list (ABP)

Temeljno načelo Biološkega potnega lista športnika predstavlja dolgoročno spremljanje nekaterih bioloških spremenljivk, ki lahko posredno razkrivajo učinke zlorabe dopinga, ne odkrivajo pa snovi ali metode, ki povzročajo ta odstopanja. Zaradi tega se pogostokrat uporablja kot osnova za izvedbo ciljnih testiranj. Na podlagi TDSSA mora vsaka protidopinška organizacija v program ABP vključiti športnike, ki imajo MLA (Minimalna raven analize) na ESA (snovi, ki pospešujejo eritropoezo) enak ali večji od 30%. Preprosto pojasnjeno, gre za večino vzdržljivostnih športov. Program je postal obvezen za vse protidopinške organizacije s 1.1.2019.

ABP program je dražji od urinskega zaradi večje frekvence testiranj in zahtevnejših pogojev transporta v laboratorij. Posebno zahteven je transport krvnih vzorcev v hladni verigi.

Skupno je bilo v program ABP vključenih **21** športnikov, odvzetih pa je bilo **60** krvnih vzorcev.

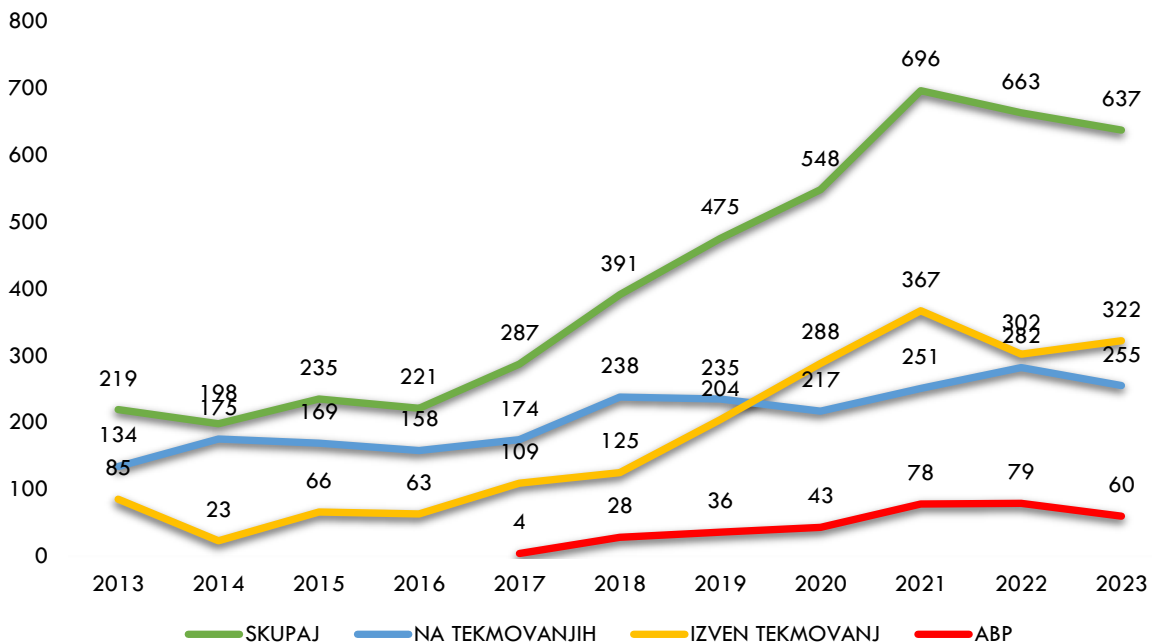
01.1.6 Pregled števila odvzetih vzorcev slovenskim športnikom v letu 2023

Kot je razvidno iz spodnje tabele so slovenski športniki pogosto testirani tudi izven Slovenije, bodisi v sklopu mednarodnih tekmovanj, bodisi kot člani testnih skupin mednarodnih športnih zvez. Konec leta 2023 je bilo v testne skupine 12 mednarodnih športnih zvez vključenih 49 slovenskih športnikov. Skupno število vzorcev, odvzetih slovenskim športnikom v letu 2023 je **1469**.

	SLOADO	DRUGE ADO	SKUPAJ
ŠPORTI	20	38	
VZORCI NA TEKMOVANJU	255	342	597
VZORCI IZVEN TEKMOVANJA	382	490	872
SKUPAJ	637	832	1469

Tabela 1: Pregled števila odvzetih vzorcev slovenskim športnikom

01.1.7 Pregled števila odvzetih vzorcev v nacionalnem programu med leti 2013 in 2023

Graf 5: Pregled nacionalnega programa testiranja med leti 2013 in 2023

Pregled števila odvzetih vzorcev v preteklih enajstih letih potrjuje sprejeto strategijo SLOADO na eni strani in doseganje standardov, ki so postavljeni v Kodeksu. Ravno tako dokazuje izjemno stanje v letu 2021, ko je bilo zaradi obojnih olimpijskih iger (Tokio 2021 in Peking 2022) izvedeno večje število testiranja. Takšna odstopanja niso nič posebnega, saj so posledica velikih mednarodnih tekmovanj.

01.2 PROGRAM TESTIRANJ PO NAROČILU

V letu 2023 je bilo izvedeno večje število testiranj na velikih športnih prireditvah, ki so bile organizirane v Sloveniji. Med temi izstopata Svetovno prvenstvo v nordijskih disciplinah v Planici, ter Evropsko prvenstvo v veslanju na Bledu. Povečuje se tudi sodelovanje z ITA (mednarodno agencijo za testiranje), ki formalno zastopa več kot 54 mednarodnih športnih zvez, poleg testiranj pa se sodelovanje širi tudi na področje izmenjave varnostnih podatkov in preiskav in programov razporeditve testiranj na letni ravni.

ŠPORT	URINSKI VZORCI					KRVNI VZORCI				
	SKUPAJ	OOO	IC	ESA	GHRF	SKUPAJ	OOO	IC	ABP	SERUM
Judo	2	2		1		0				
Kajak - kanu	5		5	1	1	0				
Športno plezanje	8		8	1	1	0				
Triatlon	4		4	2	2	0				
Rokomet	11	11			2	0				
Biatlon	44	11	33	38		44	39	5	43	1
Lokostrelstvo	3		3			0				
Namizni tenis	8		8			1		1		1
Kolesarstvo	1		1	1		27	26	1	21	6
Atletika	16		16	4		0				
Plavanje	1	1				1	1		1	
Košarka	6	6		4		4	4			4
Powerlifting	11		11		5	0				
Veslanje	20		20			19	19		19	
Smučanje	140	2	138	101		94	3	91	52	42
SKUPAJ	280	33	247	153	11	190	92	98	136	54

Tabela 2: Pregled izvedenih kontrol dopinga za tuje naročnike

02 UPRAVLJANJE Z REZULTATI

02.1 DISCIPLINSKI POSTOPKI

SLOADO ima vzpostavljen postopek upravljanja z rezultati v primeru kršitev protidopinških pravil v vseh fazah postopka, skladno s Kodeksom, Mednarodnimi standardi za upravljanje z rezultati in Protidopinškim pravilnikom SLOADO. Za postopke, ki so v pristojnosti SLOADO oz. jih SLOADO prevzame od mednarodnih zvez, so za upravljanje z rezultati pristojni organi: disciplinska komisija in pritožbeni organ v primeru pritožb. Zaradi zahtevnih pravnih postopkov, SLOADO v postopku upravljanja z rezultati sodeluje z zunanjimi pravnimi zastopniki, ki so sposobni zagotoviti **ustrezno pravno svetovanje in zastopanje**.

SLOADO mora imeti določen del finančnih sredstev zagotovljen tudi za primere na Mednarodnem športnem razsodišču v Lozani (CAS).

Na dan 31.12.2023 sta zaradi kršitev protidopinških pravil iz športa izločena:

- Dejan MLAKAR, košarka, zaradi jemanja dehidroklorometil-testosterona dne 13.08.2021 je prejel 4-letno kazen,
- Kristjan KUMAR, kolesarstvo, zaradi pozitivnega vzorca na rEPO, je leta 2018 prejel 8-letno kazen.

V letu 2023 sta bila obravnavana še dva športnika zaradi uporabe THC – tetrahidrokanabinola, prejela sta 3 mesečno kazen, ki pa jima je že potekla.

02.2 NAPAKE V PROGRAMU POSREDOVANJA LOKACIJ

Neizpolnjevanje zahtev Programa posredovanja lokacij se kaže kot ne posredovana prijava lokacije, nespremenjena lokacija ali neuspešno testiranje. Katerekoli tri napake v 12 mesecih pomenijo domnevno kršenje protidopinških pravil, kar športnika vodi v disciplinski postopek, kjer je lahko, v primeru potrditve domnevne kršitve, izločen iz športa. Kljub vestnosti športnikov, je bilo v letu 2023 zabeleženih 9 neuspešnih testiranj. Športnikom iz skupine za testiranje (4) je bil izrečen opomin, športnikom iz NRTP pa napaka (5).

03 PREISKAVE

SLOADO zagotavlja, da po potrebi ter v skladu z Mednarodnimi standardi za testiranja in preiskave:

- pridobi, oceni in obdela protidopinška obvestila iz vseh razpoložljivih virov,
- preiskuje netipične ugotovitve in nasprotne ugotovitve v zvezi z biološkim potnim listom,
- preiskuje druge analitične ali neanalitične informacije ali podatke, ki nakazujejo na potencialno kršitev ali potencialne kršitve protidopinških pravil s ciljem, da se, bodisi izključi domnevna kršitev ali da se zberejo dokazi v podporo začetku postopka zaradi kršitve protidopinških pravil.

Ta obveza zahteva dodatna sredstva za dodatne analize, za interpretacijo in ekspertno skupino v primeru odstopanj v rezultatih Biološkega potnega lista.

Na spletnem portalu Žvižgavka je SLOADO prejela več različnih prijav in pobud, ki jih je analizirala in vključila v svojo analitično delo. Število prijav se veča, kar je dobro, saj so anonimne prijave mnogokrat lahko dobro izhodišče za preiskave.

Protidopinški obveščevalni in preiskovalni projekt v Evropi dodeljen WADI

SLOADO je skupaj s predstavniki organov pregona iz Slovenije sodelovala v Evropskem projektu za povečanje protidopinških obveščevalnih in preiskovalnih zmogljivosti v Evropi, zmanjšanje razširjenosti dopinga v športu in povečanje zdravstvenih koristi za evropsko mladino, ki se ukvarja s čistim športom. Gre za izjemno pomemben projekt krepite sodelovanja nacionalnih protidopinških organizacij in organov pregona na nacionalnem in mednarodnem področju.

04 TERAPEVTSKE IZJEME

Odbor za podeljevanje terapevtskih izjem(OTI) je v letu 2023 izdal 5 terapevtskih izjem. Terapevtske izjeme (TI) so bile izdane za tipe zdravilnih učinkovin, ki so prikazani v Tabeli 3.

FARMAKOLOŠKA SKUPINA	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
S1 ANABOLNI AGENSI	X	1	1	X	1 + 1	1 + 1	2	2	1	2
S2 PEPTIDNI HORMONI, RASTNI DEJAVNIKI, SORODNE SNOVI IN POSNEMOVALCI	X	X	X	X	1	1	1 + 1	1 + 2	1 + 2	2
S3 BETA 2 AGONISTI	4	1	X	2	1 + 2	1 + 2	1 + 2	4	1 + 3	1 + 3
S4 HORMONI IN METABOLIČNI MODULATORJI	X	3	5	1	4	1	2 + 3	1 + 5	1 + 5	2 + 6
S5 DIURETIKI IN MASKIRNI AGENSI	X	X	X	X	X	2	2 + 1	2	2	1 + 3
S6 POŽIVILA	3	1	1	1	2	1	1 + 1	1 + 2	2	1 + 2
S9 GLUKOKORTIKOSTEROIDI	3	2	5	1	1	1 + 2	1 + 2	1	2 + 1	5 + 1
	10	8	12	5	4 + 9	6 + 7	8 + 11	3 + 18	5 + 16	10 + 19

*TI izdane v prejšnjih letih, ki so v 2023 še veljavne

Tabela 3: Tipi zdravilnih učinkovin v odobrenih terapevtskih izjemah med leti 2014 in 2023

12

10 terapevtskih izjem je bilo izdanih v letu 2023, od tega so bile 3 izdane za krajše obdobje in jim je veljavnost že potekla, 7 pa jih je bilo izdanih za daljše obdobje. 19 terapevtskih izjem je bilo izdanih v preteklih letih in jim v letu 2023 še ni potekla veljavnost, ker gre za terapije z večletno ali doživljenjsko veljavnostjo. Kljub vsemu, OTI vsako diagnozo enkrat letno preveri.

Športniki večino dokumentacije, ki je potrebna za odobritev TI, pridobijo sami s pomočjo osebnega zdravnika in specialista, ki na podlagi diagnoze predpiše terapijo. OTI je v letu 2023 mesečno obravnaval še med 10 in 15 vprašanj v elektronski obliki, povezanih z uporabo zdravil / dopolnil.

05 PREVENTIVNI PROGRAMI

SLOADO je, kot nacionalna protidopinška organizacija v Sloveniji, dolžna v skladu s 20.3.13 členom Kodeksa načrtovati, izvajati, ocenjevati in spodbujati protidopinško izobraževanje v skladu z zahtevami Mednarodnih standardov za izobraževanje, vključno z zahtevo, da nacionalne zveze izvajajo protidopinško izobraževanje v sodelovanju s SLOADO (člen 3.8 Protidopinškega pravilnika SLOADO).

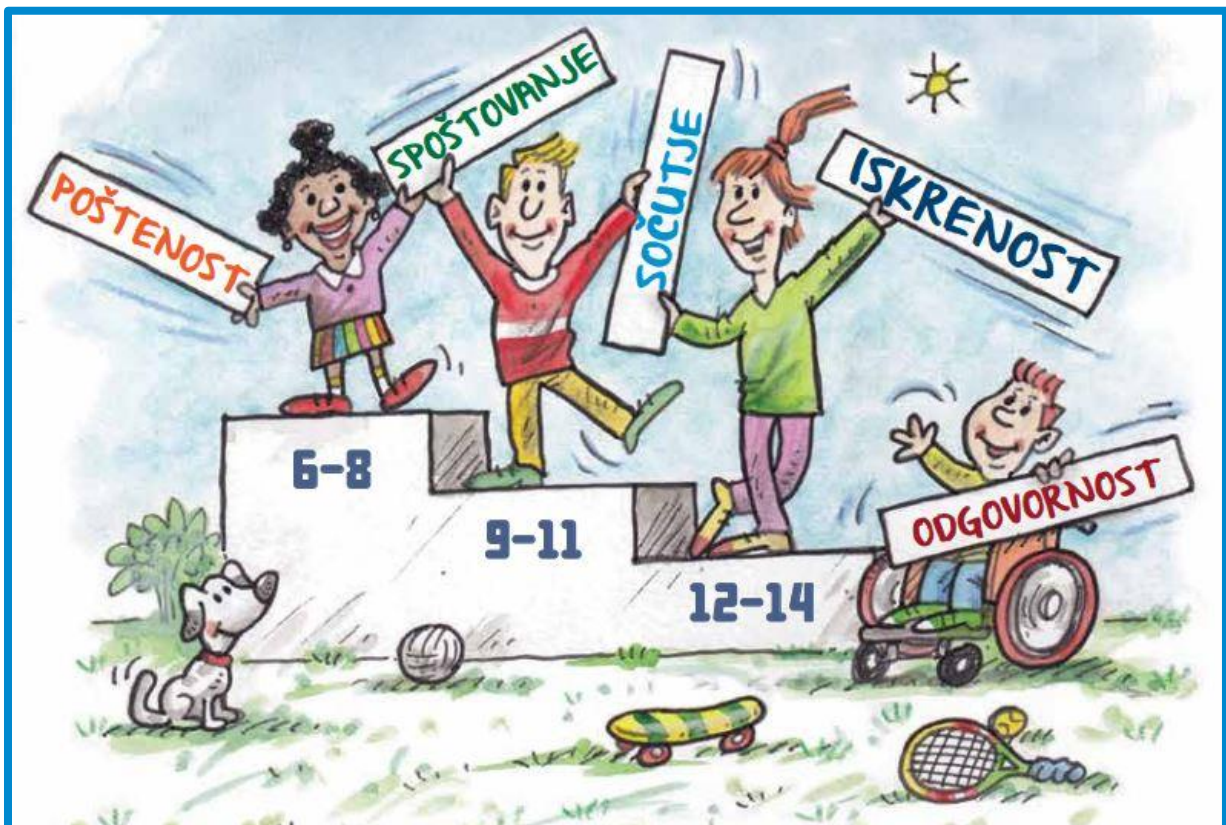
Izobraževalni programi so ključni za zagotavljanje enotnih, usklajenih in učinkovitih protidopinških programov tako na mednarodni kot na nacionalni ravni (Kodeks, člen 18.1) ter podpirajo načelo, da naj bo športnikovo prvo srečanje z bojem proti dopingu preko izobraževanja in ne preko testiranja (odvzema vzorca) (Mednarodni standardi za izobraževanje, člen 7.2.1). Na nacionalni ravni izobraževalne protidopinške programe usklajuje SLOADO v sodelovanju z ustreznimi Nacionalnimi panožnimi športnimi zvezami (NPŠZ), Olimpijskim komitejem Slovenije – združenjem športnih zvez (OKS–ZŠZ), Zvezo za šport invalidov Slovenije - Slovenki paralimpijski komite (Zveza ŠIS SPK), pristojnim ministrstvom in izobraževalnimi ustanovami (Kodeks, člen 18.2.3).

05.1 PROGRAMI ZA OTROKE MED 6 IN 14 LETOM STAROSTI

Za otroke med 6 in 14 letom starosti so na voljo gradiva za osnovne šole in Centre šolskih in obšolskih dejavnosti (CŠOD), ki temeljijo na vrednotah:

- gradivo »Izobraževanje in vzgoja otrok v skladu z vrednotami« v tiskani in spletni obliki,
- gradivo »Vrednote v športu v vsakem razredu osnovne šole« v tiskani in spletni obliki.

Gradiva vsebujejo natančna navodila za izvajanje za učitelje ter aktivnosti, učne in delovne liste za učence in učenke.

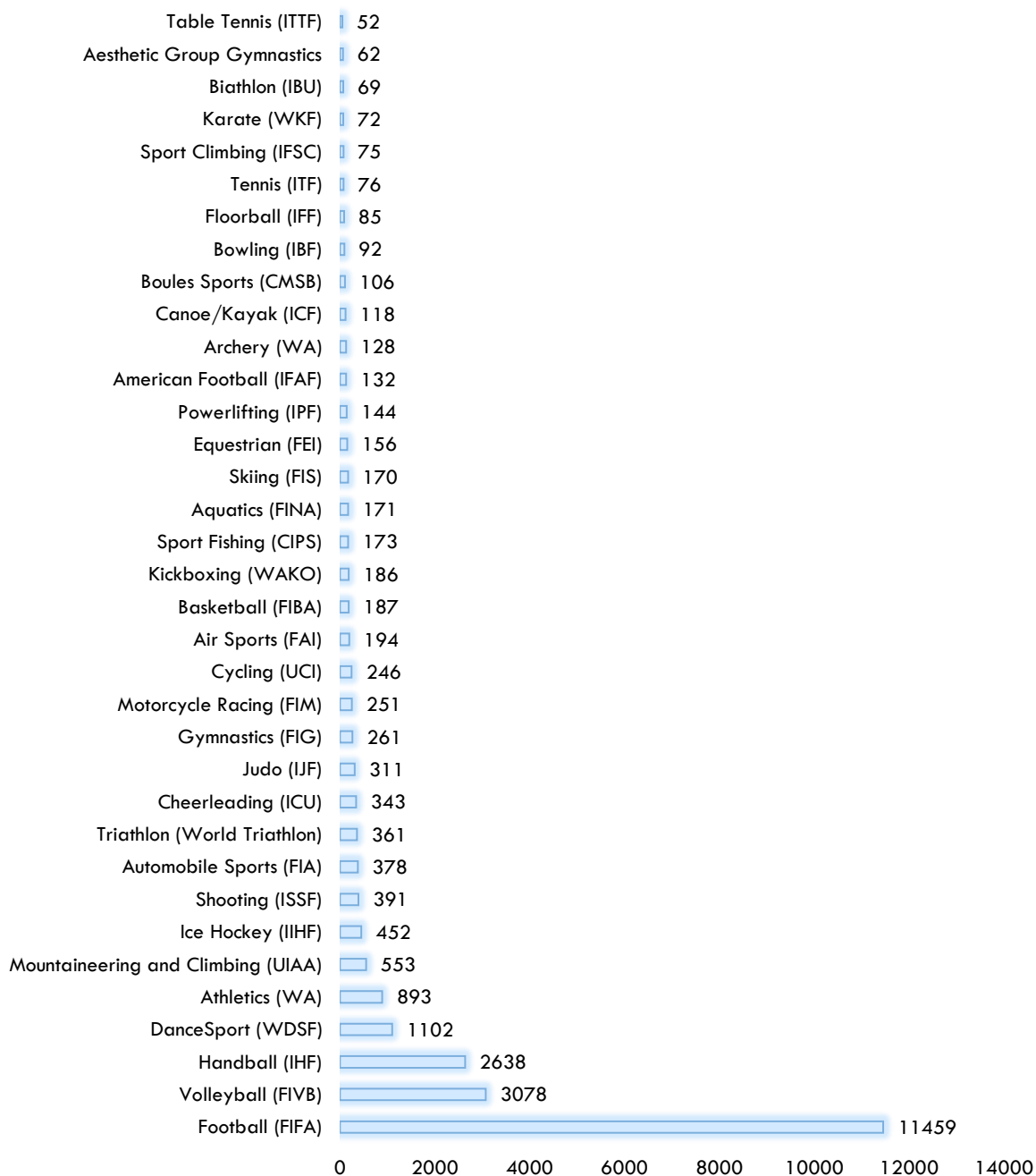

05.2 PROGRAMI ZA ŠPORTNIKE NAD 14 LETOM STAROSTI

05.2.1 E- IZOBRAŽEVANJE

Od 1.1.2022 je protidopinško e-izobraževanje obvezno za vse športnike, stare 14 let ali več kot pogoj za pridobitev tekmovalne licence. Za e-izobraževanje se uporablja spletna platforma Svetovne protidopinške agencije ADEL, vsi tečajji pa so prevedeni v slovenski jezik.

Športniki po opravljenem tečaju pridobijo certifikat, ki jim velja 2 leti. Na dan 31.12.2023 je veljaven certifikat imelo 26.265 športnikov. Na spodnjem grafu niso navedeni športi, kjer je bilo pridobljenih manj kot 50 certifikatov.

Graf 6: Analiza veljavnih certifikatov za športnike glede na šport

05.2.2 PREDAVANJA

SLOADO v skladu z izobraževalnim načrtom izvaja predavanja za dijake-športnike v srednjih šolah in gimnazijah s športnimi oddelki ter za člane reprezentanc in kandidate/udeležence velikih športnih prireditev. Predavanja, ki so nadgradnja e-izobraževanja in so namenjena pridobivanju poglobljenih znanj, se izvajajo na pobudo NPŠZ in OKS-ZŠZ. Žal še vedno opažamo neangažiranost zvez na tem področju in le redke zveze organizirajo predavanja za športnike.

V letu 2023 je bilo izvedeno 24 predavanj za 901 športnika in sicer:

- 13 predavanj na srednjih šolah in gimnazijah s športnimi oddelki, katerih se je udeležilo 279 dijakov-športnikov,
- 3 predavanja za člane nogometnih reprezentanc MU 17, MU 19, ŽU 19,
- 1 predavanje za člane hokejske reprezentance U 20,
- 3 predavanja za kandidate za nastop na mladinskih olimpijskih igrah,
- 2 predavanji za kandidate za nastop na olimpijskem festivalu evropske mladine (OFEM),
- 1 predavanje za kandidate za nastop na Evropskih igrah.

05.2.3 OZAVEŠČANJA

Programi ozaveščanja potekajo na različnih (mednarodnih) tekmovanjih v Sloveniji. SLOADO se glede na ciljno skupino in nivo tekmovanja odloča, na katerih tekmovanjih bo sodelovala s programom ozaveščanja.

V letu 2023 je tako program ozaveščanja potekal na Nordijskem svetovnem prvenstvu v Planici, OFEM-u v Mariboru ter na mladinskem pokalu v biatlonu na Pokljuki. Skupaj je v programu sodelovalo okoli 550 športnikov in članov spremljevalnega osebja.

05.3 PROGRAMI ZA SPREMLJEVALNO OSEBJE ŠPORTNIKOV

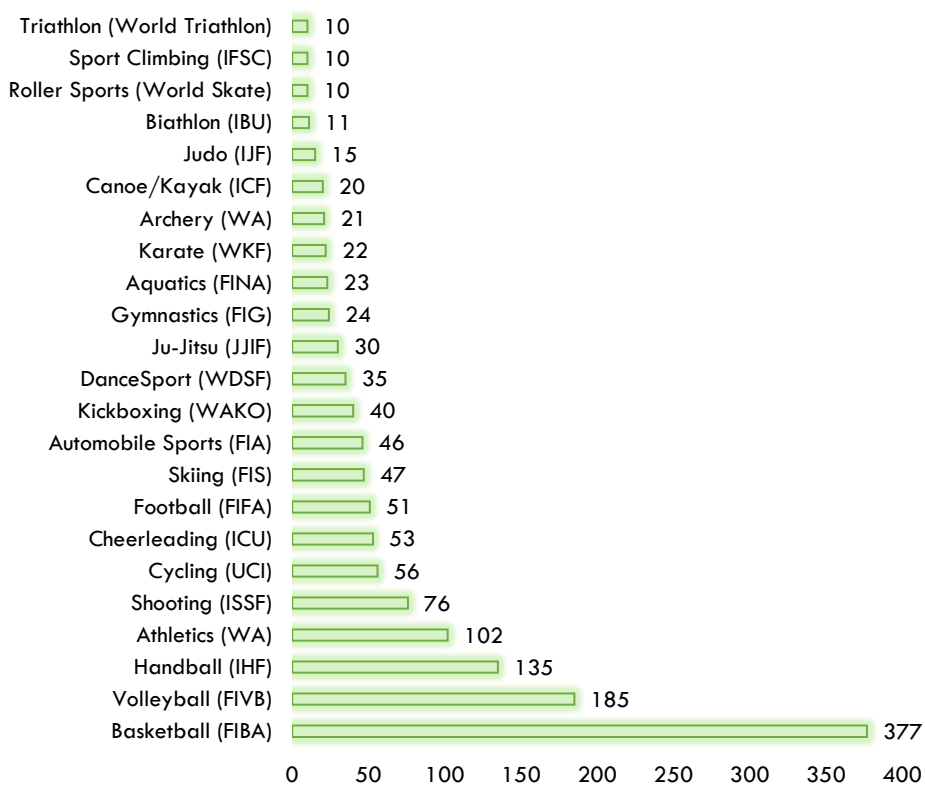
05.3.1 E-IZOBRAŽEVANJE

Protidopinško e-izobraževanje sicer s strani SLOADO ali OKS-ZŠZ ni obvezno, a so marsikateri zveze to uvedle za svoje trenerje in člane spremljevalnega osebja športnikov.

Za e-izobraževanje se uporablja spletna platforma Svetovne protidopinške agencije ADEL, tečaja za trenerje in starše sta prevedena v slovenski jezik, medtem ko je tečaj za medicinsko osebje na voljo le v angleškem jeziku, saj je v fazi posodabljanja.

Člani spremljevalnega osebja po opravljenem tečaju pridobijo certifikat, ki jim velja 2 leti. Na dan 31.12.2023 je veljaven certifikat imelo 1.954 članov spremljevalnega osebja. Na spodnjem grafu niso navedeni športi, kjer je bilo pridobljenih manj kot 10 certifikatov.

Graf 7: Analiza veljavnih certifikatov za spremljevalno osebje športnikov glede na šport

05.3.2 PREDAVANJA

SLOADO v skladu z izobraževalnim načrtom izvaja predavanja za člane spremljevalnega osebja športnikov na pobudo NPŠZ. Žal še vedno protidopinške vsebine niso obvezni del usposabljanja za strokovne delavce v športu, prav tako opažamo neangažiranost zvez na tem področju in le redke zveze organizirajo predavanja za spremljevalno osebje.

V letu 2023 je bilo izvedeno 7 predavanj za 267 članov spremljevalnega osebja in sicer:

- 4 predavanja na usposabljanjih za trenerje UEFA 1 in UEFA 3 Nogometne zveze Slovenije,
- 1 predavanje za trenerje Powerlifting zveze Slovenije,
- 1 predavanje za trenerje Strelske zveze Slovenije.

05.4 DRUGI PROGRAMI

Med druge programe sodijo predvsem:

- Nacionalna protidopinška konferenca, namenjena predstavnikom NPŠZ,
- izobraževalni programi v obliki izbirnih vsebin na fakultetah:
 - izbirni predmet Doping v športu na Fakulteti za šport,
 - izbirni predmet Javno zdravje otrok in mladostnikov na Medicinski fakulteti,
 - Pravna klinika na Pravni Fakulteti,
 - Projekt Zdravilo in mladi na Fakulteti za Farmacijo,
- programi za zdravstvene delavce.

V letu 2023 so bili izvedeni vsi programi.

05.5 INFORMIRANJE

Informiranje je namenjeno celotni javnosti s poudarkom na posredovanju osnovnih informacij o boju za čist šport ter posledicah uporabe prepovedanih snovi in postopkov. Za potrebe informiranja uporabljamo različne metode in oblike:

- spletna stran SLOADO www.sloado.si, ki je bila ob koncu leta 2023 prenovljena,
- socialna omrežja (Facebook, Instagram, You Tube),
- tiskana gradiva (plakati, zloženke, letaki, knjižice, priročniki, ...),
- promocijski materiali (kemični svinčniki, večnamenske vrečke, frizbiji, zapestnice, ...),
- kampanja Dan čistega športa.

Oktobra 2023 je SLOADO pričela z obsežno kampanjo na družabnih omrežjih, katere namen je predstavitev protidopinških pravil (kaj je doping), opozarjanje na pravice in dolžnosti športnikov, preverjanje zdravil in dopolnil glede na Listo prepovedanih snovi in postopkov ter druge aktualne tematike.

05.6 PLAY TRUE DAY – Dan čistega športa – 14. april

Dan čistega športa je mednarodni dan, namenjen promociji čistega športa in poštenih športnikov, ko želimo preko preventivnih aktivnosti seznaniti športnike, njihovo spremljevalno osebje ter športno in splošno javnost s svetovnim bojem za čist šport. V Sloveniji smo se kampanji pridružili leta 2016, k organizaciji Dneva čistega športa so vsako leto pozvane tako vse nacionalne panožne športne zveze kot tudi najboljši slovenski športniki in vsako leto se odzovejo v večjem številu. V letu 2023 je kampanja v večji meri potekala preko družbenih omrežij, kjer smo športnike spodbujali, da objavijo svoje fotografije v za to pripravljenih grafikah.

17

Slika 2: Dan čistega športa 2023 v Sloveniji

06 USPOSABLJANJE IN LICENCIRANJE

Zaradi zadostnega števila osebja za odvzem vzorcev in izobraževalnega teama v letu 2023 ni bilo usposabljan.

SLOADO je v mesecu oktobru organizirala licenčni seminar za osebje za odvzem vzorcev, ki se ga je udeležilo 38 uradnikov za kontrolo dopinga in uradnikov za odvzem krvi.

07 MEDNARODNI PROJEKTI

SLOADO je v letu 2023 sodelovala v projektu »What about us?«, ki je sofinanciran s strani WADA, SLOADO pa je en izmed pridruženih partnerjev. Projekt, ki se je začel v jeseni 2023, je namenjen kvalitativnemu raziskovanju življenja športnikov, ki so kršili protidopinška pravila, njihovih potreb po podpori ter rešitev.

08 SVETOVANJE

18

SLOADO s svojim sodelavci, svetovalci in odborom za TI izvaja različna svetovanja pri uporabi zdravil, prehranskih dopolnil, protidopinških pravil, laboratorijskih rezultatih in podobno.

Največ je klicev ali elektronskih sporočil s strani športnikov, njihovega spremljevalnega osebja, zdravnikov, farmacevtov iz lekarn ter s strani organov pregona. Večina vprašanj je namenjena postopkom za pridobitev terapevtskih izjem, saj s tem skrajšamo ali zavrnamo potrebo po postopku za pridobitev terapevtske izjeme. Športniki in tudi njihovi lečeči zdravniki največkrat ne vedo, ali je za posamezne diagnoze in terapije potrebno zaprositi za terapevtsko izjemo oziroma rabijo dodatno potrditev.

Vsa svetovanja potekajo izključno v elektronski komunikaciji predvsem zato, da se ohranja sledljivost, če bi pri katerem od uporabnikov prišlo do kršitve protidopinških pravil.

09 FINANČNO POROČILO

Vsi finančni podatki so v EUR, brez centov.

09.01 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV OD 1.1.2023 DO 31.12.2023

Celotni prihodki v obravnavanem obdobju so znašali 563.976€, celotni odhodki 562.716€. Davek od dohodkov znaša 148€, čisti presežek prihodkov znaša 1.112€.

09.01.1 PRIHODKI

VIR		Leto 2022	Leto 2023
1	MGTŠ-LPŠ	243.000	279.450
2	FŠO	66.000	72.600
3	OKS-ZŠZ	24.872	24.872
4	Storitve odvzema vzorcev	155.447	180.836
5	Preveri zdravilo		1.083
6	EU- Erasmus+	15.485	135
7	Donacije	5.000	0
8	UNESCO	0	5.000
	Skupaj:	509.804	563.976

Tabela 4: prihodki po virih financiranja za leto 2023 v primerjavi z letom 2022

MIZŠ	50%
Lastni prihodki	32%
FŠO	13%
OKS	4%
UNESCO SLO	1%

Tabela 5: Pregled prihodkov po virih financiranja v primerjavi s celotnimi prihodki.

09.01.2 ODHODKI

PROGRAMSKA POSTAVKA		Leto 2022	Leto 2023
1	Kontrole dopinga	314.922	351.186
2	Upravljanje z rezultati	29.073	23.481
3	Izobraževanje in ozaveščanje	19.749	44.816
4	Informacijska tehnologija in podpora	8.016	14.060
5	Založništvo, medijska kampanja, prevajanja	1.340	2.052
6	Mednarodne obveznosti SLOADO	9.537	15.953
7	Delovanje in materialni stroški	94.370	103.346
8	Erasmus+, I-VALUE, UNESCO, NIJZ	29.786	7.822
Skupaj:		506.793	562.716

Tabela 6: odhodki v letu 2023

09.02 POJASNILA K BILANCI STANJA NA DAN 31.12.2023**Opredmetena osnovna sredstva (AOP 010):**

Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev na bilančni presečni dan znaša 884€. Novih nabav ni bilo.

Zaloge (AOP 034)

Vrednost zalog materiala na bilančni presečni dan znaša 23.159€ in predstavljajo material za odvzem vzorcev, ki ga bo zavod porabil v prvih mesecih leta 2024.

20

Kratkoročne poslovne terjatve (AOP 048):

Skupna vrednost kratkoročnih poslovnih terjatev znaša 48.534€, od tega:

- kratkoročne terjatve do kupcev 45.882€
- terjatve do države za davke 2.272€
- terjatve iz naslova dane varščine 380€

Stanje denarnih sredstev (AOP 052):

Na bilančni presečni dan izkazuje zavod denarna sredstva na računu v višini 174.375€. Stanje je usklajeno z bančnimi izpiski.

Aktivne časovne razmejitev (AOP 053):

Zavod izkazuje vnaprej plačane stroške računalniških storitev v višini 811€.

Ustanovitveni vložek (AOP 056a):

Zavod izkazuje ustanovitveni vložek Olimpijskega komiteja Slovenije v višini 10.000€.

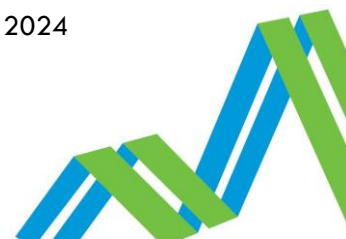
Presežek prihodkov (AOP 068 in 070):

SLOADO izkazuje čisti presežek prihodkov leta 2023 v višini 1.112€ in presežek prihodkov iz preteklih let v višini 144.274€.

Kratkoročne poslovne obveznosti (AOP 091):

SLOADO izkazuje stanje kratkoročnih poslovnih obveznosti v skupni vrednosti 90.528€, od tega:

- obveznosti do dobaviteljev doma in v tujini v višini 60.407€, od tega ne zapadle obveznosti na presečni dan 57.563€
- obveznosti do zaposlenih 4.674€, plača za mesec december izplačane v januarju 2024

- obveznosti do države 21.309€, obveznost iz naslova obveznih dajatev za plače in druge prejemke ter DDV za mesec december 2023
- obveznosti iz naslova podjemnih in avtorskih pogodb 4.138€

Kratkoročne pasivne časovne razmejitve (AOP 095):

Na kontu skupine 29 zavod izkazuje v naprej vračunane stroške za neizplačan dopust zaposlenega za leto 2023 v višini 1.848€.

Zavod skrbi za redno plačevanje svojih obveznosti.

Janko Dvoršak
Direktor

